

PERU

HÁTTÉRANYAG-2022

GÁBOR ÁGNES

Tartalom

Alapadatok	1
COVID fertőzöttségi információk.....	4
Gazdasága.....	4
Mezőgazdasága	5
Politikája	6
EU és Peru kapcsolata	6
Magyar-perui kapcsolatok.....	8

Alapadatok

Hivatalos neve: Perui Köztársaság

Államforma: (demokratikus) köztársaság

Főváros: Lima

Elnök: Pedro Castillo (hivatalba lépése 2021)

Kormányfő: Javier Velásquez

Pénzneme: sol, 1 Sol=99,36 FT (2022.08.03)

A lakosság létszáma: 34 339 416 fő

Népsűrűsége: 26,7 fő/km²

Területe: 1 285 216 km²

Vallás: keresztény (94,51%): katolicizmus (76,03%); egyéb keresztény (18,48%); nem vallásos (5,09 %); egyéb (0,40%)

Elhelyezkedése: Dél-Amerika

Szomszédos országok: Kolumbia, Chile, Bolívia, Ecuador, Brazília

Tengeri szomszédos ország: Costa Rica

Időzóna: UTC-2 (UTC-2 – UTC-5 (hivatalos: UTC-3))

Hivatalos nyelv: spanyol, kecsuai, amyara, egyéb bennszülött nyelvek

Egészségügy: állam vagy magánszektor

Latin-Amerika negyedik legnagyobb országa (1 285 216 km²)

Közigazgatás: 25 régióból áll (24 megye+ 1 alkotmányos tartomány)

A lakosság 2/3-a városokban, míg 1/3-a a fővárosban él.

Peruban a várható élettartalom nők esetében 78, míg a férfiaknál 75.

Az általános áfa mértéke 18 %, így globálisan a 26. helyen állnak.

Andoki országok: Venezuela, Ecuador, Kolumbia, Peru, Bolívia, Chile, Argentína

Forrás:

[perui pénznem – Google-keresés](#)

[Peru – Wikipédia \(wikipedia.org\)](#) [peru-merlegen-2015-gazdasagi-politikai-es-tarsadalmi-kitekintes.pdf \(mnb.hu\)](#)

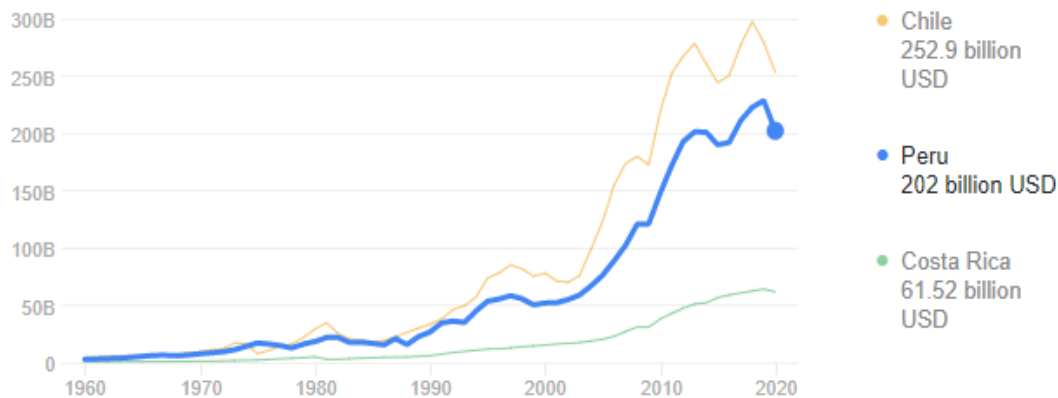
[ÁFA a világon \(economy-pedia.com\)](#)

FONTOSABB INDIKÁTOROK

	2018	2019	2020	2021
Humántőke-index (0-1 skála)	0,771	0,777	0,777	
GDP (jelenlegi, dollár; milliárd)	222,6	228,32	201,71	223,25
Egy főre jutó GDP (dollár)	6 958,5	7023,1	6117,5	6692,2
GDP (éves növekedés, %-ban)	4,0	2,2	-11	13,3
Infláció (fogyasztói árak, éves %-ban)	1,51	2,25	2,0	4,27
Munkanélküliség (teljes munkaerő)	3,5	3,4	7,2	4,8

%-ban)				
CO2 kibocsájtás (metrikus tonna/fő),	1,69	1,67	1,34	-
Külföldi közvetlen befektetések, nettó beáramlás (a GDP %-ban)	2,6	2,1	0,4	-
Emberi fejlettségi index,	0,59	0,6	0,61	0,6
Versenyképességi index	61,26	61,66	63,0	-

202 billion USD (2020)

Kép: Peru, Chile és Costa Rica GDP adatai (dollárban), [peru GDP - Google Search](#), 2020

Forrás:

[peru GDP - Google Search](#)

[Microsoft Word - PER \(undp.org\)](#)

[Peru Human development - data, chart | TheGlobalEconomy.com](#)

[Peru - Human Development Index - HDI 2019 | countryeconomy.com](#)

OECD és Peru

OECD Tanácsa 2022. január 25-én csatlakozási tárgyalásokat kezdett Peruval. Jelenleg Peru számít a legaktívabb országnak a Tanácson belül.

Forrás:

[Peru - Organisation for Economic Co-operation and Development \(oecd.org\)](#)

COVID fertőzöttségi információk

Kint (pl. utcákon, parkokban) és bent (pl. üzletekben, tömegközlekedésen) egyaránt kötelező a maszk használata. Utazásnál kötelező bemutatni a 12 évnél idősebbeknek az oltási igazolásukat. Ha nem rendelkezik az utazó ilyen papírral, akkor egy 48 órán belüli negatív PCR-tesztet kell felmutatnia. KN95 maszkot, vagy alternatívaként egy 3-szoros sebészeti maszk használatának hordása kötelező. Továbbá 18. életévét betöltött személyeknek kötelező felmutatniuk az oltási kártyájukat az üzletekben/helyiségekben és a 18. életévét betöltött személyeknek kötelező a harmadik oltás.

Koronavírus járvánnyal kapcsolatos adatok:

- összes megbetegedett: 3 966 898 fő
- halottak száma: 214 637 fő
- felépültek száma: 3 372 007 fő
- jelenlegi megbetegedtek száma: 122 306 fő

(2022. augusztus 08. adatok alapján)

Forrás:

<https://www.peru.travel/en/covid>

[Peru COVID - Coronavirus Statistics - Worldometer \(worldometers.info\)](https://www.worldometers.info/covid/peru/)

Gazdasága

Perunak egy feltörekvő, szociális piacgazdasága van, de nem sorolható a fejlett országok közé. Gazdasága nagy mértékben függ nyersanyag exportjától, így a nemzetközi piacok áringadozása befolyásoló hatással van gazdaságára. GDP-je az előző évhez viszonyítva növekszik, azonban a jövőre nézve csökkenés számítható. Egyik jele, hogy gazdasági fejlődése vissza fog esni, hogy az elnök négy új minisztert nevezett ki, másik jele pedig a magas infláció. Az ország szolgáltatási szektora járul leginkább GDP-hez hozzá. Az infláció és a munkaerőpiac strukturális merevsége miatt a munkanélküliség növekedett. További tényezők is befolyásolják gazdaságát, mint például a koronavírus járvány, orosz-ukrán háború, magasabb kamatlábak a finanszírozási feltételek szigorítása.

2020-ban Peru volt a világ legnagyobb szulfidimportőre (44,1 millió dollár), míg 2020-ban Peru volt a világ legnagyobb exportőre az állati lisztnek és a pelletnek (1,19 milliárd dollár) és a halolajnak (365bmillió dollár).

2000-ben 645 millió dollárról 7,8 milliárd dollárral növekedett export bevétele 2020-ra.

Exportja

Legfontosabb exportcikke a rézérc (9,23 milliárd dollár), ezt követi az arany (6,46 milliárd dollár), a finomított réz (1,8 milliárd dollár), a kőolajgáz (1,41 milliárd dollár), az állati liszt és pellet (1,19 milliárd dollár). Legnagyobb export partnerei közé tartozik Kína (11,3 milliárd DOLLÁR), az Egyesült Államok (6,36 milliárd USD), Dél-Korea (2,71 milliárd dollár), Kanada (2,42 milliárd dollár) és Japán (1,91 milliárd dollár).

Importja

Peru importja végső és közbenső árukból áll. Az ország legnagyobb importja a finomított kőolaj (2,18 milliárd dollár), a műsorszórási berendezések (1,08 milliárd dollár), a számítógépek (833 millió dollár), az autók (828 millió dollár) és a nyersolaj (752 millió dollár). Legnagyobb beszállítói partnere Kína (9,91 milliárd dollár), az Egyesült Államok (6,82 milliárd dollár), Brazília (1,77 milliárd dollár), Chile (1,46 milliárd dollár) és Argentína (1,41 milliárd dollár) vannak.

Forrás:

[Peru gazdasága - GDP, infláció, fogyasztói árindex és kamatláb \(focus-economics.com\)](https://focus-economics.com)

[Peru \(PER\) Export-, import- és kereskedelmi partnerek | OEC – A Gazdasági Komplexitás Megfigyelőközpontja](https://oecdata.oecd.org)

[Peru gazdasága - GDP, infláció, fogyasztói árindex és kamatláb \(focus-economics.com\)](https://focus-economics.com)

Mezőgazdasága

Peru trópusi országnak számít. Az ország megnégyszerezte a nagy értékű exportra szánt területét, amit közel 200 000 hektárra növelte azt. Ezzel biztosítva az új munkahelyeket (közel 1 milliót), mint például a feldolgozóüzemekben és a földeken. A női munkavállalók az agrárszektorban a 25 %-át teszik ki. Az új agrártörvényben 30 %-os béremelés történt.

Nagy csemegeszőlőexport ország. A Sweet Globe és a Red Globe fajtáknak vannak a legnagyobb sikere, leginkább fehérbort termel. Nagyütemben növekedett az avokádó exportja, a 2021-es évben 30 %-kal nőtt exportja az előző évekhez képest, így a második legnagyobb avokádó exportórrá nőtte ki magát. A világ vezető halászati országa. Emellett, a bizmut, ezüst és réz legnagyobb termelői közé tartozik. Chile után a második legnagyobb rézérc termelője közé tartozik. Mezőgazdaságában folyamatos problémaként merül fel, hogy földrengések, földcsuszamlások, El Niño esővézesek és egyéb természeti katasztrófák vannak.

Peru nagy mennyiségű gabonát (különösen búzát, rizst és kukoricát), szóját, növényi olajokat és tejtermékeket állít elő lakosainak. Ezenkívül avokádót, áfonyát, articsókát és spárgát is termeszt. A világ 10 legnagyobb kávé- és kakaótermelőjének egyike, a világ 15 legnagyobb burgonya- és ananásztermelője, továbbá jelentős szőlő-, cukornád-, rizs-, banán-, kukorica- és maniókatermeléssel rendelkezik.

A perui kávé legnagyobb kávétermesztő területei közé tartozik, a Chanchamayo, az Amazonas és San Martín régiókban megtalálható területek, valamint a déli hegyvidéki terület.

A 2021-es évek alapján a legjobb 10 perui exportcikk:

Árucikk	Összérték (USD)	Teljes térfogat (metrikus tonna)	10 éves átlagérték (USD)	10 éves növekedés
Kukorica	\$140.85 Millió	562,998	\$273.12 Millió	332843%
Gyapot	\$126.38 Millió	53,465	\$103.19 Millió	-1%
Tejtermékek	\$110.22 Millió	35,091	\$72.39 Millió	93%
Etanol (nem bev.)	\$83.29 Millió	---	\$71.62 Millió	3%
Búza	\$58.5 Millió	217,508	\$97.74 Millió	-17%
Élelmiszer-készítmények	\$54.93 Millió	9,163	\$32.29 Millió	149%
Biodízel & keverékek > B30	\$50.26 Millió	91,709	\$15.79 Millió	4274%
Szójabab	\$48.58 Millió	91,581	\$54.37 Millió	3626%
Szójaolaj	\$45.24 Millió	50,870	\$32.44 Millió	461065%
Szójababliszt	\$41.4 Millió	88,450	\$62.62 Millió	-25%

Kép: [Peru | USDA Külgazdasági Szolgálat](#), 2022

Probléma, hogy kevés szántóterület van, így korlátozódik az országban a termelési mennyiség. A legtermékenyebb terület északon van, az északi-partvidék, ahol cukornádat, gyapotot, rizst, kukoricát, gyümölcsöket, spárgát, szójababot, virágot és hüvelyeseket termesztnek. A Sierre régióban leginkább burgonyát, búzát, kukoricát és a quinoát és gabonát termesztnek. Haliparában leginkább halolajat, hallisztet és emberi fogyasztásra való halat állítanak elő/értékesítenek. Az amazóniai térségbe erdészet van, ahol kereskedelmi fafajtákat nevelnek, majd értékesítenek.

Peru rengeteg ásványi erőforrással rendelkezik. Rézzel, vassal, ólommal, cinkkel, bizmutterrel, foszfáttal és mangánnal rendelkezik. Emellett, aranyban, ezüstben, fémekben és kőolajmezőkben is széleskörű területtel rendelkezik. Továbbá nagy vízerőmű-potenciállal rendelkezik.

220 000 tonna őrölés nélküli lágybúzát termel, melyet a helyi élelmiszerelőállításához használnak fel.

Forrás:

[A perui avokádó exportja idén 8-10%-kal nő – Produce Blue Book](#)

[Peru | USDA Külgazdasági Szolgálat](#)

[Kávetermelés Peruban - Wikipédia \(wikipedia.org\)](#)

Politikája

Az elnököt újra lehet választani, de tilos egymást követő ciklusokat betölteni. A választási szavazáson a 18–70 év közötti polgárok vesznek részt. Az elnöknek 5 éves mandátuma van. A következő választás 2026-ban lesz.

EU és Peru kapcsolata

Az Európai Unió egy kereskedelmi megállapodást kötött Peruval, Chilével és Kolumbiával. 2013-ban legelőször Peruval kötötte meg, majd Kolumbiával, végül pedig 2017-ben Ecuador

is csatlakozott. A megállapodás teljes vagy részleges vámliberalizációt, vámmentes kontingenseket, szabályozási vagy technikai nem vámjellegű akadályok felszámolását és kereskedelmet megkönnyítő intézkedéseket foglal magába.

Érzékeny termékek esetében vámkontingensek vannak érvényben. Ilyen vámkontingens termékeihez tartozó árucikkek a következők:

- Gomba
- csemegekukorica
- édesség
- Szarvasmarhafélék
- tehéntej
- rum
- cukor
- joghurt
- banán

A 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves indikatív perui indikatív program jött létre a két fél között, ahol az alábbi pontok kerültek a középpontba:

- Körforgásos átállás (fenntarthatóság, körforgásos gazdálkodás)
- emberi fejlődés és társadalmi befogadás
- kormányzás és jogállamiság

Magyar-perui kapcsolatok

- 2021. október 25-én tartotta ülését a perui Kongresszus Peru–Magyarország baráti tagozata.
- Az Agrárminisztérium és a Pécsi Tudományegyetem Szőlészeti és Borászati Kutatóintézete és négy latin-amerikai ország-Chile, Kolumbia, Mexikó és Peru-nagyköveteivel és előjáróinak részvételével workshopot rendezett 2022. január 20-án, annak fényében, hogy a magyar boroknak új piacot alakítsanak ki.
- San Marcos Egyetem együttműködési megállapodást kötött a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel és a Pécsi Tudományegyetemmel, valamint a limai zenei és táncművészeti egyetemével.
- 2006-ban a limai nagykövetséget bezárták, majd 2017-ben újranyitották a közös együttműködések és a jobb kapcsolatok érdekében.
- 2018-ban a Pázmány Péter Katolikus Egyetem rektora, Szuromi Szabolcs Anzelm Peruba látogatott, ahol három perui egyetemmel (Marcos Egyetemmel, a Piurai Egyetemmel és a trujillói XVI. Benedek pápáról nevezett katolikus egyetemmel) egy együttműködési megállapodást kötöttek, mind kutatási, mind oktatási szinten.

Forrás:

<https://lima.mfa.gov.hu/news/megalakult-a-perui-kongresszus-perumagyarorszag-barati-tagozata>

[Szijjártó Péter újranyitotta a limai magyar nagykövetséget \(origo.hu\)](#)

<https://www.magyarKurir.hu/hirek/harom-perui-egyetemmel-mukodik-egyutt-pazmany>

[Nemzetközi együttműködési lehetőségek a borászatban \(kormany.hu\)](#)